

SZENTESÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

<p>Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné úrnó házában, hová a kéziratok címzendők.</p>	<p>Hirdetések és nyitléri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	---	--

Közlekedési politika.

Szentes, 1890. május 11.

A „Csongrád megyei Közlöny” 2-ik mellékletének száma „Ut-címek” címen egy vezércikket hoz, mely vármegyénk közlekedési politikájával kíván — látszólag behatóan foglalkozni, de amelynek írója olyanformán cselekszik, mint az adomabeli mészáros, aki tudvalevőleg soha sem oda vágott, ahová nézett.

Csakhogy az a mészáros céltudatosan cselekedett úgy. Veszületelt szem-baja tüntette csak olybá fel, mintha a szemteke máshová nézne, mint ahová őt ni akar, míg a fenthivatolt cikk írója tudtán kívül, akarata ellenére cselekszik — egyszerűen azért, mert tárgyát, melyet cikke keretében feldolgozni kívánt, nem tanulmányozta alaposan, hanem csak nekiment pusztán azért, hogy a vármegye vezetőin egy jót üssön.

Hogy a csapán nem azokat éri, akiket ő sujtani akart — azt aligha tudta, sőt nem tudja máig sem. És mi, őszintén szólva, sokkal több alaposítást, sokkal több körültekintést vártunk volna el az új kollégától; elvártuk volna azt, hogy e lap homlokán levő felirat: „Csongrád megyei Közlöny” nem lesz üres cím, hanem jelszó; kifejezője annak, hogy Csongrád vármegye belügyeivel behatóan, alaposan és tárgyilagosan kíván mindegent foglalkozni.

„Ut-címek” című cikke e tekintetben hamar kiábrándít mindenkit.

Fáradságot vettünk magunknak, évtizedekre visszamenőleg végiglapozni Csongrád megye levéltárában a közgyűlési és közig. bizottsági jegyzőkönyveket és a közmunkaügyre vonatkozó okmányokat — tettük ezt éppen az „Ut-címek” kedvéért, hogy lássuk: mi értekel bírnak az abban vármegye és alispán ellen felhalmozott vádak s egy heti bár fáradszó, de fölöttébb tanulságos kutatás után ma abban a helyzetben vagyunk, hogy tiszta képét adhatjuk úgy a vármegye közlekedési politikájának, valamint azon fölletességnek, mellyel az „Ut-címek” című cikk megíródott.

Mindjárt a cikk elején váddal illeti cikkíró a vármegye törvényhatóságát, mely — az alkotmányosság kezdete óta, két évtizeden keresztül inaugurálta azt a szerencsétlen közlekedési politikát, hogy sarat-sárra halmozót s néhány százezer forintot szerencsésen sárba dobott.

Hát az igaz, hogy a hetvenes években és még a nyolcvanasok elején is így volt ez. Csakhogy ezt a politikát a szó szoros értelmében a vármegye törvényhatósága inaugurálta, vagyis annak az a többsége, mely a meggyűlést uralta.

Inaugurálta pedig éppen a vármegye fejének, Stammer Sándor alispánnak ismételt tiltakozása dacára (vagy

éppen azért, hogy vele ellenkezzék.) És aki a megyegyűlések többségét vezette, az éppen Sima Ferenc volt. A sárra sarat rakó közlekedési politikát tehát ő segítette diadalra s ha a vármegye ezzel néhány 100,000 frtot sárba dobott, hát ezt egyenesen neki köszönhetjük.

Az „Ut-címek” írója ezt aligha tudta. Előtte csak az állt, hogy mikor a vármegye törvényhatósága ellen fordul, a közönség ez alatt mindég a megye fejét, az alispánt érti.

De ne restelje csak az utánjárás: a vármegye levéltárában őrzött jegyzőkönyvek arról fogják csakhamar meggyőzni, hogy nem oda ütött, ahová nézett s hogy éppen az alispán volt az, aki folytonosan küzdött a ferde közlekedési politika ellen, mely sárra sarat halmozva, kívánta utainkat jó karba hozni — és igen helyesen hangsúlyozta, hogy a közmunka-állapot nem való e célra elfecseregni, hanem igenis növelni, gyarapítani kell azt, hogy majdan alapját kepezhesse a műtátek létesítésének.

Az „Ut-címek” további folyamán azt mondogatja cikkíró, hogy: „A megye tulajdonképpen saját kezdeményezéséből csak egyetlen műtátek épített s ez: a dorosmai; a másik műtátek, tudniillik a Szentes-Széchenyi úton áronul — felsőbb parancsra épült ki.”

Talán nem veszi fölünk rosz né-

TÁRSA.

A Futri Tamás tévedése.

Vig elbeszélés.

13.

Írta: Banfalvi Lajos.

(Folytatás.)

Elohoant, dühösen vágva be maga után az ajtót.

— Hahaha! kacagott Tamás ur. Megbolondult, tisztára megbolondult a zsebkendőjével.

Es támlányába dölve sokáig kacagott, míg az öreg szolgál felbe nem szakította, egy újat önként fogatott leveleket nyújtván feléje.

— Téns ifj uram! Ezt a levelet ni, egy hordár hozta, mialatt ez az úr itt volt.

— Nos, miért nem hozta kend be azonnal?

— Mondok: nem háborgatom téns ifj uramat. Hátha valami magyarázatot akar adni annak az úrnak.

Hogy mit értett a magyarázat alatt — nyilván elárulja egy ékesen szóló kézmozdulattal a sétatálcá felé, hogy Tamás úrnak önkénytelenül mosolyognia kellett, miközben a levélkét átvette és felbontotta.

Egy pillantással átfutotta rövid tartalmát, aztán dühösen összegyúrta a papírt.

— Hah, a kigyó! sziszegé, fogait egymásra szorítva. „Pont 3 óraker a pávaszi-

geten!” Ugy? Oda rendel, hol régi imádotyjával szokott találkozni? Jól van, kis-asszony, emegyek! Ott lesztek délután 3 óraker a pávaszigeten és leálcazom! Igenis leálcazom! Milyen fajtat, milyen fajtat! dörmögte tovább, fel-áá futkosva igazottóságában. Fogadom: Zoroaster is azért élt pusztá sajton a sivatagban, hogy ne kelljen e kacér női arcokkal találkozni!

E hosszú monológ után kalappát fejébe nyomta és távozni akart, mikor a vén huszár szava megállította.

— Hát a szegszárdival, téns ifj uram? kérde az öreg.

— Igya kend meg. Nekem nincs szükségem hevítő szerekre, hogy verem pezsgésbe jöjjön! Engem ugyanarra a helyre rendelni, ahol kedveseivel találkozik! Várj, kis kigyó, várj: ott lesztek!

— Ne kiserjem el téns ifj uramat?

— Kiséri kend az ördögök! Magam megyek es ma este — ma este elmondok kendnek egy történetet, mely ma delután 3 óraker a városligeti pávaszigeten játszik.

— Igenis, téns ifj uram! Hát az a tanácsos a halterén?

— Hahaha! Szegény tanácsos! Sajnálom az öreget, nagyon sajnálom. De nekem ugyan, ha tálcán kínálja sem kell többé a leánya. Nem kell: érti kend!

E szavakkal épp oly dühösen rohant el, mint az imént veudege, magáta hagyván

a vén szolgát, ki meg-megesólválva ősz fejet, hosszasan nézett utána.

VII.

— Hehehe! végre hát kettecskén maradtunk! vigyorgott az öreg Ferencz, forró szerelmes pillantást vetve az asztalon glédában álló karsai nyaku palackok felé, melyeknek tartalmán biboroson tört meg a beszüdő napsugár. No, mi tudom, nem veszünk össze; nem zsebkendővégezzünk, hanem megejtjük egymást es szép barátságosan összeszorítunk közel, egészen közeli egymáshoz, így ni!

E szavakkal az asztalhoz ülve, szorosán maga elé állította a palackokat es pohárakat megejtötte a szegszárdiból, mértő szemmel csillogtatta a verpiros lángnedűt, egyet-egyét csettentve nyelvélve, megsokszorozandó a reá váró élvezetet.

Aztán egyet kicsit hűpintett s kétszer, háromszor megejtötte a szájában a tüzes italt, mielőtt lebecsátolta a garaton, a „minden enyészett utjára.”

— Hah, milyen tűz, milyen zamat! mondogatta egyre. Ez aztán az ital. Ilyent még az az ur sem ivott soha, aki téns ifj uram szerint husz esteideig élt sajton, a pusztában. Hogy is hívták csak azt a bolondot? Colaster, Rolaster vagy mi a manó! Husz esteideig sajton! Bizoonyos, hogy soha sem terhelte meg a gyomrát, de nem is irigylem érte, nem én. Anyi szent,

ven a cikkirő, ha itt újból kimutatjuk tájékozatlanságát és rámutatunk arra: mily kevés fáradságot vesz magának tárgya alapos tanulmányozására.

A kongó-út — vagy ahogy ő nevezi: *Szentcséhányi műút* kiépítésének eszméje először Csongrádvármegye 1878. évi novemberi közg. biz. gyűlésén merült fel, mikor ennek érdemében *Stammer* Sándor alispán és *Kosztka* Károly kir. főmérnök egy memorandumot terjesztettek a közg. bizottság elé.

A bizottság akkor a nevezett főmérnököt, majd később *Páspóky* Ferenc főmérnököt küldte ki az ügy tanulmányozására és a kiküldött Bácsmegeye utazott, az ottani műutakat tanulmányozni, míg *Stammer* alispán ugyanonnan kérte ki az építési terveket és költségvetéseket.

Hogy a műut akkor nyomban ki nem épült — nem a vármegye vezér-főúrának ügybizalmán mult — hanem közbejött az a körülmény, hogy az út-építésre nézve a vármegye és kormány közt differenciák merültek fel, melyek azonban utóbb is a vármegye javára nyertek elintézészt, amennyiben a kormány 10 ezer forinttal járult hozzá az említett út kiépítéséhez.

Nem felsőbb parancs adott hát létezt ennek a műutnak, mint azt cikkirő hiszi, mert okmányok igazolják, hogy az építés eszméjével a vármegye vezérégyénéi, saját belátásuk alapján, már több évvel a megvalósulás előtt komolyan foglalkoztak.

Ami az útépítésre felvett 30 ezer frtos kölcsönt és annak törlesztését illeti — ezzel sem egészen úgy állunk, ahogy cikkirő feltüntet.

Mert mikor Csongrádvármegye törvényhatósága ez út kiépítését elhatározta, nem azzal bízta meg az alispánt, hogy egészen a közmunka-alapból eszközölje ezt az építkezést, hanem igenis meghatalmazta egy 30,000 ezer frtos kölcsön felvételével, valamely banktól vagy pénzintézettől.

S ha ez az alispán e meghatalmazást ki nem aknáta, ha nem vett fel banktól *kamatos pénzt*, hanem az egész építést a vármegye erejéből ejtette meg: ezért talán inkább dicséret, semmint gáncs illeti meg.

Ha tartozik a kongóút a közmunka-alapnak, úgy saját magunknak tartozunk e pénzzel és nem leszünk magunknak olyan lelketlen hitelezői, hogy egyik pénztárunkkal a másikat zaklassuk; annyival kevésbé ebben az esetben, ahol — kikékező maga is azt mondja — épp az útvámjövdelem fűdözi az út jókarban tartásának költségeit is, melyeket pedig, szerinte, a közmunkaalapból kellene fizetni.

Ami végül a cikkirő azon óhaját illeti, hogy *legyen helyes közlekedési politikánk, de összhangzó legyen vele a vámszedési politika is*, hát az előbbire nézve ő maga is elősmeri cikke elején, hogy a helyzet az utóbbi néhány év óta javult és most, bár lassan, de erőnköz mérten halad a műutak építése.

Ami pedig az utóbbi itéleti: erre nézve meg nekünk az a megjegyzésünk, hogy a vámok rendszeresítése nélkül vármegyénk, mely tagadhatlanul messze mögötte áll a felföldi és erdélyi megyéknek műutak dolgában — soha, de soha nem lesz abban a helyzetben, hogy műutait tovább fejlessze és egyuttal a meglevőket is jókarban tartsa.

Igen, ha majd műutálózatunk teljes befejezett egész lesz, akkor, de csakis akkor gondolhatunk majd az útvámok megszüntetésére, mert akkor a közmunkaalap maga elég lesz az utak fenntartására.

Hogy pedig a cikkel általánosságban is foglalkozunk: fölületesen bírni egy vármegye közlekedési politikáját végtelenül könnyű.

De ha cikkirő figyelemmel lett volna több tényre, nevezetesen arra: hogy a vármegye mai adminisztrációja szakított a közmunka avitikus kezelésmódjával és vitte keresztül azt, hogy ma nem ipa-

rostanonok, kanászgyerekek és pesztonkák szolgálják le a közmunkát az arra kötelezett gazda helyett, hanem készpénzzel váltja meg mindenki; hogy ma a vármegye különböző útjainak jókarban tartásával 42 állandó utász foglalkozik és útaink, még sárta sarat rakva is kiemelkedtek abból a posványból, mely az utast elnyeléssel fenyegette, — ha mindezt cikkirő figyelembe veszi, úgy bizonyára jobb meggyőződésre jut a vármegye közlekedési politikáját illetőleg és a jövőben tartózkodni fog ily fölületes bírálatról.

A Tisza folyó nyilvántartási térképe. A földművelésügyi miniszter a Tisza folyóról pontos nyilvántartási térképet készített. Az e célból szükséges helyszíni fölületeket, a pénzügyminiszter rendelkezéséből, a kataszteri helyszínelő felügyelőségek közlegi fogják teljesíteni. Erről a földművelési miniszter a mi armentesítő társulatunk elnökségét is értesítette és fölkérte, hogy a fölületekre kiküldendő mérnököket kitélhetőleg támogassa fontos földadatuk teljesítésben. A fölületeket teljesítő mérnökök számára a vizajzi miniszter dolgozta ki az utastásokat. Ezek szerint a fölületeknek az alábbiakra kell kiterjedniök: a két védőtöltés, vagy magas partok között fekvő területre (hullámterre), továbbá a védőtöltések, vagy magas partok mögött fekvő területekre 200 meter szélességben. Ott pedig, a hol sem védőtöltések, sem magas partok nincsenek, a fölveendő terület hozzávetőleges szélességét, a mederszéltől számítva, a Szolnok fölötti szakaszon 500, a Szolnok alattin 600 meterben állapította meg a vizajzi osztály. Fölveendő továbbá a védőtöltésekre, a mederben lévő zátonyokra, szigetekre, meder-épitményekre, a régi beiszapolt medrekre s az azok mellett fekvő területekre s végül a partok mentén lévő műépitményekre vonatkozó összes adatok is.

Csáky miniszter s az alkotmánytan.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratott intézett valamennyi egyházmegyei főha-

gyog ott nem termelt szegszárdi, de még talán közönséges buccai lőre sem. Milyen világ! Milyen viág! Mennyi mindenféle történet! Meg téus itt' uram is olyan történetet akar ma este elmondani, amelyik csak ma délután három orakor lesz meg a városligetben. No ugyan: bolond volnék, ha hinném! Úgy tesz, mintha ő előre tudná, mi fog ott történni. Hehehe, vén Ferenc! nem vagy te olyan bolond — de nem ám! Csak egy a bizonyos: ez a boroska itt előttem, hanem ez aztán a bizonyosnál is bizonyosabb, mert — no mert megiszom — megiszom! Egy, kettő, három, előre ma-ars!

Hosszú bölcselkedése mondásait egy-egy pohár bor fölühörpintése szakította félbe. Gyorsan árultak a palackok, tartalmuk, mintha feneketlen hordóba ömlene, szaporra kortyokban tűnt el a vén huszár gégecsapján s minél rohamosabban ivott, annál csillogóbbak lettek a vén sasszenek, annál szakadozottabb gondolatmenete.

Mire a hosszú monológ végére jutott; a palackok is kiürültek szépen, rendre és az utolsó szavakat már csak szakadozottan, elmosódva dadogta csetlő-botló nyelve.

— Hehehe! vigyorgott, felemelkedve üléséből. Ez volt aztán a csata! Előre — mars e-egy-kettő, há' árom!

Egyet-kettőt lépett előre, ugyanannyit hátra meg oldal.

Aztán egyszerre, a részeg ember ösztö-

nével megfeszítette lábait, hogy annál szilárdabban álljon a tapán, újajával megbököste a homlokát és a mámor sajátszerű tartalgájával okoskodott:

— Hát ha hátha ki-kimennek a városligetbe? Ha 10-10-10keresem tens itt' uramat? Vagy azt a ta-tanácsos a-a halterem — a-azt — igen el megyek elmegyek...

Ez okoskodással indult az ajtó felé, melyet akarata ellenére, egyetlen hatalmas botlással elvett, csaknem felőlkeve Beregh Miklós tanácsos urat, ki nyójas üdvözléssel épp akkor nyitott be az előszobából.

— Jó napot! Jó napot! köszönt a tanácsos ur szelid mosolyival. Lehetek oly szerencsés, futri urat itthon találni?

A vén huszár, a nem várt, ismeretlen vendég látára minden erejét megfeszítve igyekezett az elvesztett egyensúlyt ismét visszanyerni, mi — több sikertelen kísérlet után végre megtörtént.

Aztán csillogó szemének bamba tekintetével végig nérvé az idegent, nehékesen dadogta:

— Fu-futri urat? Már mint az én tens itt' uramat? Ne nem, olyan szerencsés most nem lehet. Miért, mert nincs ideháza.

— Remélem, déire hazajön? tudakolta a tanácsos úr.

— Reméjen a-az ur, a amit akar. Téus itt' uram a városligetben nem. Majd este aztán elmond nekem egy történetet. Hehehe! Egy olyan történetet, amit nem hiszek el, ne-nem hiszek el so-soha, soha!

— Sajnádom, valóban sajnálom! Ebédre hivatam volna magához. Kérem, ha haza jön, adja át neki névjegyemet. Mondja meg, hogy Beregh tanácsos kereste.

E szavakkal a tanácsos ur névjegyét vett elő és Ferencnek nyujta, ki egyszerre tagra nyílt szemekkel bámult rá.

— Ki-kicsoda az ur? Ho hogy mondta?

— Beregh Miklós tanácsos.

— Hehehe! Ugy! Az a — ta-tanácsos a halteről? Beregh tanácsos a le-leányával?

— Hogyan, maga ismer? kérdezte a tanácsos ur, reidkívül meglepetve.

— Hehehe, i ismerem. E-pen megakartam láto-togatni az urat.

— Engem?

— I-igen. Meg akartam mó-mondani, hogy mi-milyen csunya fi-fülszter az ur! I-igen, akartam...

Beregh tanácsos ur csak most vette jobban szemügyre az előtte álló vagy inkább: tántorgó alakot. Eddig azt hitte, hogy hebe-berése vele születtett nyelvihiba, csak most vette észre, hogy részeg és alig képes a lábán állani.

— Pufj! mondá indignálódva. Hiszen maga részeg. Alig képes a lábán megállani.

— I-igenis. Kinek mi köze hoz-zá?

I-iszom mikor nekem tet-tet-zik, A-az ürdög törődik a az ilyen fi-fülszterrel, ha a gazdám bo-bora sza-zszabad.

(Folyt. köv.)

tósághoz s tanfelügyelőhöz az alkotmánytan oktatása ügyében. E szerint az utóbbi időben ismételtlen panaszok merültek föl a miatt, hogy a népoktatási tanintézetekben a polgári jogok és kötelességek és a hazai alkotmánytan tanítása el van hanyagolva, és hogy a képezdékben a tanítók és tanítónők ama tárgyakból nem részesülnek oly oktatásban, mely őket, az állam minden polgárának annyira szükséges ezen ismereteknek, a reájuk bízott iskolákban sikeres tanítására képesítene. Ezért a miniszter főhívja az illető hatóságot, hogy a törvény rendelkezésének eredményes végrehajtása iránt a főhatósága alatt álló népoktatási intézeteket illetőleg hatályosan intézkedjék.

Ki legyen a szentesi zsidópap ?

A szentesi izr. hitközség ma dönt abban a fontos kérdésben, hogy hosszú időn, esetleg egy életen át kire bizza felnőtt tagjainak erkölcsi vezetését és tanuló ifjainak vallásos nevelését. — Egy józan, bekesz szónak volna hitorsósainhoz, mielőtt a mai maggyűlésen a korteskedésben felizgatott pártok egymással megütközzenek.

Három párt áll egymással szemben, három jelölt mellé sorakozva. Ha névszerint megemlítem a három jelöltet, dr. Elzászt, dr. Kleint és dr. Nádaít, már nevékből is kitaláljuk, hogy a rabbiszékre teljesen méltó pályázók közül választhat a hitközség, mert képzettségüket, modern műveltségüket elégséges bizonyítja doktori címök, de a héber tudományokban való jártasságuk felől is teljesen meg lehetünk nyugodva, tudván azt, hogy mindegyikőjük rabbiszemináriumot végzett, dr. Elzász és dr. Nádaí a budapestit, dr. Klein pedig a berlinit.

Azonban Szentesen, a magyar alföld tisztán magyar városában a zsidópaptól még egy kelleket kell követelnünk, melyről semmi körülmények között sem szabad lemondanunk, és a melyről megannyi világi tudomány és héber képzettség kedvéért sem lehet megfelelednünk, t. i. a *szentesi magyar-zsidóság lelkesének egyttal kifogástalan, nyelvében és érzelmen kifogástalan magyar embernek kell lennie.* — De ezt az elengedhetetlen kelleket teljes mértékben csupán egyetlen egy jelöltben találhatjuk meg, dr. Nádaiban, a másik két pályázót a magyarság szempontjából igen erős kifogással illethetjük.

Nincs is rajta mit csodálkoznunk. Dr. Elzász Rózsahegyén született, egy tót nyelvű megyének idegen ajkú városában; ugyanott és Trencsénben végezte a gimnázium alsóbb osztályait, majd Budapestre kerülve szintén sokat kellett forognia vegyes nyelvű társaságban, ahol különben is gyöngye nyelvérzékének sohasem volt alkalmá megerősödni; éppen úgy nem szolgált e célra az az év, melyet külföldön töltött. Tanárai és tanulóitársai között nyílt titok, hogy a magyar nyelvnek nem teljesen ura, sőt itt helyben, legbuzgóbb híve is kénytelen volt az Elzász miatt folyt polemikában annyit elismerni, hogy kiejtésén és beszédén megérzik, hogy nem magyar vidéken ringott a bölcsője. — Különböen ellene még sujtóbb kifogást is hozhatunk föl; magyar érület dolgában sem állja ki a szigorú kritikát. Külföldön járva annyira megszerette a külföldet, hogy egy poros városba, Landsbergbe pályázott rabbinak és amint a „Pester Lloyd“-nak f. hó 7 én megjelent számából értesülünk, oda meg is választotta magát. Már pedig aki oly könnyen kész hazát cserélni, hogy midőn alig végezte el magyar kenyeren, magyar intézetben tudományos pályáját és mielőtt e hosszú éveket át élvezett jótéteményekért a magyar hazának és a magyar zsidóságnak csak legkisebb részben is leróta volna háliját, azonnal külföldi állomás után ácsingózik, az olyan ember lehet művelt világpolgár, de nem jó magyar hazafi — El is lehetünk reá készülvé, hogy ha landsbergi állása csak valamivel is kedvezőbb lesz, akkor ha

még meg is választanók rabbinak, akkor is itthagyná Szenteset és hazáját.*

Dr. Kleinnak magyar érzülete ellen nincs okom és jogom csak egy szót is szólani, de már a magyar nyelv szempontjából, őt is éppen oly erős kifogás éri, mint rokonát és földijét, dr. Elzászt. Ő is a felvidék született, Vágújhely körül, tótság közepett. Iskoláit is oly vegyes ajkú határszéli városban végezte, a hol ha még úgy igyekezett volna, sem sajátíthatta volna el a magyar nyelvet teljes tökéletességében, nem számítva, hogy ő a pozsonyi jesuiták is látogatta, a hol természetesen nem magyarul folyik a tanítás. — Még kevésbé gyakorolhatta magát bele a magyar nyelvbe azokban a külföldi egyetemeken és szemináriumokon, a hol világi és egyházi kiképzetést nyerte. — Sőt papi állásaiban sem igen volt alkalmá a magyar nyelvben megerősödni, mert rabbiképen nagyobbára vegyes nyelvű községekben működött, t. i. Rózsahegyén és Zala Szentgróton; Kolozsvárra pedig még két esztendőre sincs hogy megválasztották. — Beszédje talán nem árulja el annyira a felvidék szülöttét, mint a dr. Elzászé, de annál inkább a zsidó jesiba növendékét.

Ismétlem, meghajlok dr. Elzász és dr. Klein tudományos képzettségé és magánjelleme előtt, és meghajolhatnk előtte összes szentesi hitfeleim. De gyégek fontolóra a hitközség tagjai, hogy mi is tulajdonképen a szentesi rabbi hivatása? A többek között templomi szónoklatot tartani. Kérdem azonban, vajjon épülhetnek-e majd oly beszédre, mely egy-egy nyelvtani hibával vagy helytelenül kiejtett szóval nem áthatatott fog kelteni szívükben, hanem mosolyt fog csalni ajkukra. A rabbinak továbbá feladata lesz a városi iskolaszékek hivaiból helyet foglalni, esetleg a gimnáziumi bizottságban is, számos alkalommal megyei és városi hatóság előtt a hitközségét reprezentálni. Kérdem, vajjon méltán fog e bennünket képviselni és nem fog-e inkább szegyet hozni a fejünkre, ha nem bírja teljesen a magyar nyelvet. Hiszen a nyilvánosság terére lépő zsidónak a keresztényen magyarnál is jobb magyarnak kell lennie, mert ha ennek megcsuszki a nyelve, azt véletlenségnek tudják be, de ha a zsidó ezt hibát, kész az ítélet: nem tud magyarul. — Végül egyik legfontosabb hivatását a rabbinak az iskolában kell majd teljesítenie, a hol a gimnáziumi tanulóknak most elég gyöngye lábón álló hitoktatását fogja vezetni. De kérdem, a tiszteletnek vagy nem inkább a csufiságnak lesz-e tárgya a magyar nyelvben nem elégséges erős hitoktató, mikor mindnyájan tudjuk, hogy a legkisebb féltségesség is képes a tanítást sikertelenné, magát a tanítót pedig nevetéssé tenni.

Ezeket gondolta és fontolta meg a hitközségnek jókora része, (melyhez beletartozik a helybeli zsidó értelmiség majdnem kivétel nélkül, u. m.: negy orvos, egy ügyvéd, több jogvezető ember, egy mérnök, egy gyógyszerész, egy-két tanító és a legnagyobb kereskedő-házak tagjai), midőn dr. Nádaí mellé sorakozott, holott ez a legfiatalabb a jelöltek között és rabbiva csak néhány hónap múlva fog felavatnati. Magyarságát azonban nemcsak összes hitfeleimnek el kell ismernünk, de arról dicserettel emlékszik városzerte mindenki, az egész keresztény intelligens közönség, amelynek alkalmá volt kellemes hangon és kifogástalan, tiszta, sőt népies magyarsággal előadott beszédét meghallgatni. — Ezen éppen oly kevésbé kell csodálkoznunk, mint két vetélytársának magyar nyelvbeli fogantatóságán. Dr. Nádaí a magyar alföldön, tósgyökeres magyar városban, Nagy-Károlyban született; a gimnázium nagyobb részét is ott végezte a piaristák hazafias intézetében; felsőbb tanulmányaira pedig kezdettől végig magyar egyetemen és magyar szemináriumban készült; úgy hogy a német nyelvet, amelyre mint zsidó papnak mégis csak

szüksége van, csupán nagy küzdelemmel és fáradsággal letette sajátjává. — De amint fölötte áll két vetélytársának a magyar nyelv dolgában, úgy tudományos képzettségét tekintve sem marad mögöttük. — Bizonyítja ezt az a szépen írt, alapos készletűség és readdívtól sok héber tanulmányra valló értekezése, amely a török birodalomban élt zsidók történetével foglalkozik és amely a Magyar Zsidó Szemlében a mult év folyamán látott napvilágot. Különböen dr. Nádaí nem szorul a dicsőre, hiszen ellenfelei keresve sem találtak benne más hibát, mint hogy fiatal, holott ezt eddigéig az egész világon nem hibátl, hanem érdemül számították, mert dr. Nádaí fiatalsága arról tanuskodik, hogy egy a gimnáziumban, mint az egyetemen és a szemináriumban, mindig pontosan megfelelt iskolai kötelességének és hogy tanulmányában semmiféle nehézség nem akadályozta meg. — Az ellenpártok azon ellenvetését, hogy dr. Nádaí kiskorú, nevetéssé kortesgóságnál egyéneket nem is tekinthetem, a melyről meg sem kellene említeznem, mert tudvalevő dolog, hogy a ki doktori diplomát szerzett, azt a törvény mindenféle politikai joggal, tehát aktív és passzív választói képességgel is felruhazza. Nekem erős a hitem, hogy szentesi hitorsósaim a rabbiválasztáskor nem fognak megteledkezni egyik legszezebb, t. i. a magyar nyelv iránti kötelességükéről és a mai maggyűlésen, nagy többséggel és nagy lelkesedéssel, a hitközségnek régóta üresen álló pári székébe tósgyökeres magyar embert fognak ültetni, a senki által sem kifogásolt, de mindnyájunk által tisztelt dr. Nádaí Gyulát.

Kardos Albert.

Egy kis vallási vita.

Lapunk f. évi 36-ik számának újdonsági rovatában, e címen egy kis közlemény jelent meg, mely hirt adott a Csongrádvármegye áprilisi közigazgatási bizottsági gyűlésén felmerült és elintézését is nyert egyik tárgyról.

E tárgy, vagy inkább ügy, egy csongrádi szülészón azon panaszra, hogy az ottani plébános, Hegyi Antal őt nem bocsátja be a rom. katholi. templomba az avatásokhoz, sőt onnan ki is lökdöste és ezzel keresetében érzékenyen megkárosítja.

Mi a magunk részéről, bár lehetetlen elzárkózunk azon igazság elismerésétől, hogy a plébánosnak jogában áll, felekezete templomából bárkit is kizárni, egyébként teljes eregében helyeseltük Félő János szentesi ref. lelkes és közíg. biz. tagnak ez ügyben történt felszólalását, mely oda megy ki, hogy talán épp a lelkes uraknak illenek, a vallási türelem keresztényi erényében jó példával járni híveik előtt.

Úgy látszik azonban, hogy e nézetünk nem találkozik a csongrádi plébános nézetével. Ere enged legalább következtetni a szerkesztőségünkhez intézett levele, melyet jellemző voltánál fogva ime egész terjedelmében közlünk:

Csongrád, 1890. május 3.

Tisztelt szerkesztőség!

Lapja tegnapelőtti számában a mily kíméletlen, ép oly alapatlan támadás és leckézetés jelent meg szemelyem ellen, mintha t. i. őzv. Magdics Gáspárné csongrádi ref. bábaasszonyt vallása miatt titottam volna ki a csongrádi kath. templomból. Ha még így állana is a dolog, akkor is jogosan cselekedtem volna, mert egy prot. asszonynak ép ugy nincs joga a kath. szertartásoknál közreműködni, mint megfordítva a katholicusnak nincs joga a protestánsok vallási dolgába avatkozni. Amde az egész ügyhöz oly kevés köze van a vallásnak, mint akár a tisztelt szerkesztőség és Sima Ferenc közt fentorgó épületes polemához. Kezdődött az

*) Kiköröz helye-ellen következtetett: mert dr. Elzász tavirati tudósítás szerint lemondott a szentesi jelöltségéről és néhány száz forintnyi jövedelem kedvéért hátat fordít szentes híveinek, a magyarságnak és az egész hazának.

összettűköz az, hogy ezen érdemes bába-asszonyságnak tetszett egy alkalommal a hetivásárban barangolni, miattal egyik se segédlelkésem a keresztelést végezte s e miatt ezen segédlelkéset saját hivatalos helyiségemben durván letámadta, hogy mert nélküle keresztelni? Persze, mert a protestantizmus ma virágozó sájonjában egy bába-asszony is elég hatalmasnak képzeli magát arra, hogy megregulázzon egy semmi pápista pupot. A durva támadásra dreudentais lett a felelet, s mikor ez nem használt következett a kiutasítás. Mire a nagyérdemű bába-asszonyság annyira sértve érezte magát, hogy segédlelkézetem becsületéért perrel támadta meg. Ennek folytán a tisztelt bába-asszonyt kitértettem egyházamból, de neki mindamellet tetszett oda betolakodni. En kiutasítottam őt, de semmibe se vette, kénytelen voltam tehát karjánál fogva kimozdítani, mire engem is perrel támadott meg becsületéért és súlyos testi sértés alapján. El is ítéltettem én is, meg segédlelkésem is hamis eskü alapján, mert a csongrádmegeyi erkölcsökhöz híven, az igazság istenője nálunk először felemelt szeméiről a kőtőt s megnézi, hogy ki áll előtte, így mondotta aztán ki, hogy a papokat minden áron el kell itélni, mert hisz a papházja a fölvilágosodás egyik követelménye! Hanem azért a tisztelt bábahölgynek még sem lett helye a pápista templom sekrestyéjében, kidobóvva onnét, valahányszor csak betolakodott. Ezután petroleur fiait néhány cinkos társukkal ablakaim bezárása által igyekeztek kapacitálni s volt idő, mikor csaknem összes ablakaim rongcsokban hevertek, mert az akkori főszolgabíró ur székét véite általa megszilárdította, ha mindezt bekésséggel elnezi s a pap ellenségének mutatja magát. De hát az a pap ezek dacára is hajlíthatatlan maradt. Következtek tehát a mindenféle feljelentések ellenem a városnál, megyénél, kormányánál, páspöknél s legutóbb az idézőtő protestantizmus feljajdulása és drágulatos főrmedvények a tisztelt szerkesztőseg lapjában! S már csak Ő felsége van hátra, meg a szentséges romai pápa, hogy minden terepen meg legyen hurocva. Amha a tisztelt szerkesztőség ebben vallási türelmetlenséget lát s így fellaborító erkölcstelenség céltudatos támogatásával a közügynek vél szolgálni: miattam bátran teheti, hitvallásom dolgaimban azonban engedje meg, hogy se öntől, se nagytiszteletű Filő János úrtól ne kérjek tanácsot, mert lehetnek ugyan a saját szakmájukban igen képzett és tanult munkások, de mivel kath. teológiát egyikük sem végzett, az én hitvallásom ügyében se hívásuk, se tudományuk nem lehet. Mi a kath. egyházat nem kívánjuk liberalizálni, mert isteni alapítójá megüheralázta azt, hogy a mint a lelkek üdvössége, az emberiségnek természet fölötti célja kívánja, s a történelem tanúsága szerint a ki ehhez eddig hozzányit, Luthert és Kálvint sem véve ki, csak rontott rajta, de nem épített. A türelmeből pedig egy-két porciót a tisztelt szerkesztőségnek sem ártana bevenni, s bizonyára nem jelenének meg a mostanihoz hasonló alaptalan támadások lapjában. A mi pedig azt a körülményt illeti, hogy Réti Ferenc úr nem igen lelkesedett védelmem mellett, az csak természetnek találok, mikor az ő emberei intéztek ellenem a támadásokat, ablakbeveréseket s részben ő maga képezte nekik a hátvédet.

Mivel azonban az esetből azt is megtanultam, hogy a türelmes protestáns lólabák mindig készen állanak a rugásra; s velük szemben nem óhajtván a begeri rektor szerepére vállalkozni: kijelentem azt is, hogy a tisztelt szerkesztőség lapjának előfizetője és olvasója lenni mátló fogva megszüntem.

Vége annak kijelentése mellett, hogy engem, mint a kath. egyház közrendű bajnokát a dr. cím nem illet meg, teljesítségemmel vagyok aláztos szolgálja

Hegyi Antal,
plébános.

Az igen tisztelt plébános úr levelének azon részét, melyben az előfizetők sorából

való kilépését bejelenti, természetesen át tettük a kiadóhivatalhoz.

Van ott már néhány ilyen halottunk, akik ilyes ok miatt szüntek meg lapunk előfizetői lenni; mert nálunk — eléggé jellemzően — megvan még sok hirdalpoivasóban aza balfogalom, hogy ő valami himes tojás, akizhe nem szabad hozzá sem nyulni s ha még előfizető is, hát évi 4—5 firt előfizetési díjáért jogot formál a bírálaton fölülálláshoz.

Egyszer már rámutattunk arra, hogy mi a hirdalpirászt nem ilyen értelemben fogjuk fel és a szerkesztés dolgát szigorúan elkülönítjük a kiadóhivatal anyagi érdekeitől. Most — ez incidens alkalmából — szükségét látjuk: ezt újból és a leghatározottabban kijelenteni.

Ami a plébános úr levelének, a közg. biz. előtt fölmerült sajnálatos ügyre vonatkozó magyarázó részét illeti; soha sem jutott eszünkbe, kétségbevonni azon jogát, hogy hittelekezete templomából kénye szerint zárhatja ki a más vallásfelekezetbelieket.

Készségesen hisszük el neki azt is, hogy a fenforgó esetben nem vallási türelmetlenség, hanem az illető szülészno kihívó modora volt eljárására befolyással.

Azonban — engedjen meg nekünk a t. plébános úr — ő maga beismeri, hogy a szülésznot kénytelen volt a templomból karjával fogva kimozdítani, majd meg, hogy — bár ő is, meg a segédlelkése is elítéltetett az illető szülészno által ellenük indított becsületéértés pörben, annak még sem lett helye a pápista templom sekrestyéjében, kidobóvva onnét, valahányszor csak betolakodott. Hát bizony mi a naiv vallomásra csak azt kérdezzük az igen tisztelt plébános úrtól: Vajjon összeegyeztethetőnek véli ő a papi állással és a templom vagy sekrestye meg szentelt voltával azt, hogy általa és ott ily jelenetek, ilyen kidobósdik játszódnak le, melyek még egyrésztől magát a lelkészi tekiuntélt mélyen aláássák, a templomot is csak megszentelgetleníthetik?

Mi azt hisszük, a pap nem rendőri karhatalom és a templom és sekrestye nem az a hely, hol ily durva jelenetek rendezhetők.

Hiszen nálunk is vannak lelkészek, sőt több hittelekezet lelkészei élnek itt, kik bizonyára legalább "is vannak oly buzgó hívői a maguk hitének, mint Hegyi Antal plébános úr. És itt élnek, békén egymás közt, békében más hittelekezetekkel, élvezve mindnyájuk becsületét és föltétlen tiszteletét, hittelekezetre való tekintet nélkül. S ha ez így van minálunk, hol pedig több hittelekezet és mindannyi számos lélekkel van képviselve; ugyan miért ne lehessen így Csongrádon is a Hegyi Antal úr lelkészkedése alatt?

Újdonságok.

Szentes, 1890. május 11.

Egy hét.

Sok pénzért nem mennek most Pestre lakni. Nem ehetém meg rendes kifli porciót, mert a péksegéd urak sztrájkolnak.

Pompás élet ám az. Ott hevernek egy szigeten, három tucat fűzfa hűsítő árnyában nappal, éjjel pedig ugyanezen fák esővédő lombjai alatt. De azért még sem engednek.

Az akadémia is följéftt rendes alvási 11 hónapjából, hogy a bimbófakasztó májusban néhány új tagot válasszon. Neveléséges okokkal hagytak ki az idén is néhány jeles embert csak azért, mert — mint a néme; mondja — „Es passt nicht in den Kram“. Igaz, nem mindenki lehet olyan nagy poeta, mint Pompéry.

Nálunk a „vörös kereszt“ egylet alakult meg véglegesen. Örömmel üdvözlöjük az egyletet, bár nincs okunk eddig haborkutól félni, azonban ebben jó gazdák vagyunk. En ugyan azt kívánom, soha se legyen szüksegünk vörös keresztre.

Itt a sáskabiztos, aki sáskát talált, melyeknek sáskamódra esik neki a sok iskolaköteles gyerek, hogy ártalmatlanná tegye őket. Hasznos a munka, de vajjon fölér e az elért haszon azzal a kárral, mit a gyerekek az iskolamulasztással szellemi tökében szenvednek.

Meg volt a majális is. Jóval éjjelutániig roppták a táncot eleinte a kis lányok a kis diákokkal, később a nagy lányok a nagy diákokkal. Olyan csinos kis bál volt, hogy közben néhány gyűrű meg karperce is veszett el. Talán csak nem valamely becsületes megtaláló visittejéért?

Nagy hangon szólitották a táncra kezdőket a tunc megkezdésehez. Egy csinos barna táncvezető, aki jó gyerek, azt találja mondani: „váretek!“ Rögton megszólalt egy női hang: „Nem ér rá, mert, ha ez így marad, akkor itt virrad ránk.“ Odanézek, hát egy két leányval megadott mama. Még pedig két csinos leányval.

El vannak osztva a kir. táblák. Nagy a boldogság ott, a hová jutott és nagy a bosszuság ott, ahol várták és nem jutott. Ott van Arad, Szombathely, Nagy-Kanizsa, mind beteg a kapott sebben. Szereseznek irt e sebek gyógyításához azon városok, melyeknek sikerült egy-egy táblát megcsipni.

A zsidóhűköszegben a rabbiáz elérte legmagasabb pontját. Ma választanak papot. Úgy kitémboljak magukat, hogy választás után mit sem keresnek inkább, mint a bekét. Csak hogy felő, hogy a választásnál nem néznek majd a bekére és bekebíró helyett pászfitót hoznak és az új pap majd nem léckirály, hanem golyakirály lesz, aki fölálja a maga alattvalóit.

— Városi közgyűlés. Szokatlan időben, ma délieltől 9 órakor tartja közgyűléset Szentes város képviselőlete. E szokatlan időt az a körülmény magyarázza meg, hogy a tanács sürgösen kívánja a közgyűlés intézkedését az E. M. K. E. részéről már szerdán körünkbe érkező vendégek togladására s általában az ezzel kapcsolatos teendőkre nézve. Hát ez ellen nem is lehet senkinek semmi kifogása. De hogy miért kellett e közgyűlési tárgysorozatba mulhatlanul jelvenni a II-od aljegyzői állás betöltését, mikor arra még kellő pályázat sem volt kiírva: ennek okát valószínűleg abban kell keresnünk, hogy a tanács minden áron nagy érdeklődés mellett kívánta ezt a közgyűlést megtartani, ami csak úgy válik lehetségessé, ha ez választásul is össze van kötve.

— **Zsilip- és órházépítés.** A csongrád-sővényházi armentestől tartású összes zsilip- és órház-tervei a földművelésügyi minisztérium jóváhagyásával leérkeztek a társ. kormánybiztosához. A minisztérium főhívta a társulat igazgató-törményét, hogy az ár lejtést mentől hamarabb írja ki és az építkezések keresztülvitelére az intézkedéseket tegye meg.

— **Említésre méltó kollegiálisítás.** A szentesi iparos ifjak képző és segélyző egyesülete a zalaezerzégi hasonló egyesület legközelebbi zászlószentelő ünnepségehez, elnöksége útján üdvözlő iratot és 5 ftt adományt küldött.

— **Egyházi közgyűlés.** A helybeli evangélikus egyház ma délelőtt, az istentisztelet után közgyűlést tart, hogy az eszpersegi előnkre adandó szavazata fölött döntsön.

— **Gyermekkiállítás.** A csongrádmezei orvos gyógyszerész egyesület a f. hó 8-án tartott gyűlésében végleg elintézte a pünkösöd másodnapjára tervezett gyermekkiállítás iránti teendőket. Így a kiállítandó gyermekek korát véglegesen 1-től bezárólag 3 évesig szabta meg. A kiállítás ünnepes megnyitására az egyesület védnökét: *Zsilinszky Mihály* főispánt kéri fel s e célból bizottság küldetett ki. A nép között 1000 példányban lesz egy, a gyermekápolásra vonatkozó népies füzet kiosztva, melyet ez alkalomra az egyesület elnöke: *dr. Götzl Bertalan* írt. Ezenkívül tervbe van véve, a jutalomdíjak kiosztásán kívül, a szebb, egészségesebb gyermekek apróbb-nagyobb csoportban való lefenyképezése. Szóval, az egyesület mindenképpen azon van, hogy a kiállítás erkölcsi sikerét maradandóvá tegye és a nagy közönségben, főleg a köznépből, a gyermekápolás és gondozás iránt való érdeket fokozza és örömmel tapasztaljuk, hogy e tekintetben a társadalom körültve kíván haladni az egyesülettel, amennyiben annak lemes törekvését anyagilag támogatja. Így aztán alapos a remény, hogy az egyesület meg is valósíthatja a maga elé tűzött emberbaráti célt és a mai, rosszul ápolt, rosszul gondozott satnya gyermeksergely helyén csakhamar városverte pirospozsgás, egészségtől duzzadó úde gyermekarcokon pihenhet meg majdan tekintetünk.

— **E. M. K. E.** Az Emke főnökének megalakítása céljából *Sarkady Nagy Mihály* polgármester úgy városunkban mint a vidéken egy felhívás kíséretében aláírási íveket bocsájított ki, melyek a tegnapi napon lettek szétküldve. A főkegyelet „Szentes és Videke” címmel a f. hó 15-én tartja alakuló közgyűlést *gr. Bethlen Andras* elnöklété alatt.

— **Mit ér egy emberélet?** *Saling Pál* cipészmeister a múlt év december 29-én, saját élete veszélyeztetésével mentett ki a Kurca-örvényből egy kis fiút, ki ott a jégre ment iragálni és vigyázatlanságból a jégvágók által hasított lebbe futott. A gyorsan érkezett segély nélkül a kis fiú menthetlenül oda vész a jeges hullámsírban s az életmentés és szép tettét most a kormány azzal jutalmazta meg, hogy *Saling Pál* részére 26 ftt 25 kr. mentési díjat utalványozott ki a vármegye útján a helybeli kir. adóhivatalból. Egy emberélet értéke e szerint = 26 ftt 25 kr. A kormány legalább ennyire becsüli.

— **Új járásbíró.** A szomszédos Hód-Mező-Vásárhelyen *K. n. a. u. s. z. János* kir. járásbíró nyugdíjaztatása folytán üresedés jött járásbíró állásra, az igazságügyminiszter *C. s. e. r. b.* a Ferencet nevezte ki, ki eddig *Baján* mint kir. albiró működött.

— **Egyleti hír.** A szentesi jótékony nőegylet választmányja a f. hó 10-én délután tartott gyűlésében utalta be a kiállítás tisz-

ta jövedelmét az egytel pénztárába és egyúttal elhatározta, hogy *Barthóky László* részére diszkontmányt állít ki, ezenkívül úgy neki, mint mindazoknak, kik a kiállítás sikerét előmozdítottak, jegyzőkönyvileg és hirlapilag köszönetet szavaz. A választmány ezután a csongrádmezei orvos-gyógyszerész egyesület felkérésére folytán, a pünkösöd másodnapján rendezendő gyermekkiállítás díjához 2 őrű körmőci aranyat szavazott meg és 10—10 fttal belepet az e. m. k. e., valamint a veres-kereszt egyesület rendes tagjai közé, az előbbibe 6 evre, utóbbiba örökösen. Végül még néhai *Czukor Adámné* 25 fttos hagyatékát utalták be az egytel pénztárába és elhatározták, hogy az elhunyt örökösének jegyzőkönyvi köszönetet mondanak a szép adományért és ezzel a vál. gyűlés véget ért.

— **A rendőrség figyelme.** A rendnek annyi mindenféle megharbitása, a törvénynek megszegése, lábbal tiprása történik városunkban, melyek felett rendőrségünk szemmel huny, hogy egész listát lehetne összeállítani arról: mire volna felhívandó a rendőrség figyelme. Most, ez alkalommal csak a halászatit törvényt említjük fel, melyet nem ártana kissé tanulmányozni, hogy végre eljusson rendőrségünk oda, a honnan már mások pár év előtt visszatértek, hogy így megakadályozhassák a halászatokat a törvénynek kijáratásában. A főkapitány azonban úgy látják nem igen szereti a tudás fájának gyümölcsét, talán még a mosolygó Évák kezéből sem (?) mert a múlt heten is és már több ízben a halászatit törvény átírásán érte rajta a csendbiztos *Schleifer István* és *Gödör Sándor* társával s a nevezettek, anélkül, hogy a szákmány ebocsajtatásán kívül más bántódásuk lett volna, szépen üzik tovább na is e nemes sportot, mi egyenrangú a vadászattal, a kapitányság pedig esetleg öble rakott kezekkel nézi és tűri ezt, a többi rendtelenséggel együtt. Jó lenne talán kissé több erély és tapintattal eljárni hatáskörében.

— **Dalestély.** A „Szentesi dalegylet” által t. évi május hó 15-én, esztörtökön, a nagyvendéglő udvarán lévő színhelyen jótékony célra rendezendő dalestély másora a következő: 1. Szentesi hantok, szövege *Komocsi Józseftől*. Férfikarra *Mosonyi Mihálytól*. Harmónián kísérettel énekl a dalegylet. 2. Fajó emlékek, szövege *Lo soucy Lászlótól*, Férfikarra szerze *Zimay Józseftől*, énekl a dalegylet. 3. Magyar népdalok. Cimbalmon előadja *Szathmári Marika* kisaszony. 4. Epilog, szövege *Váradi Antal* tól, Férfikarra szerze *Gaal Ferenc*, énekl a dalegylet. 5. Népdalok. Férfikarra ártira *Jóó Károly*, énekl a dalegylet. 6. Szavaltat. 7. Isten hozád, szövege *Bajza Józseftől*. Férfikarra szerze *Rieger György*, énekl a dalegylet. 8. Katona-induló, Kézoldítól. Zene-kísérettel mellett énekl a dalegylet. A tiszta jövedelem telerésze az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” szentesi főkegylete, telerésze pedig a dalegylet javára fordítatik. Az estély kezdete esti fel 8 órakor. Helyárak: Nagy páholy 6 ftt. — Kis páholy 4 ftt 50 kr. — Tamlászek, 1—42-ig, 1 ftt 50 kr.; 43—84-ig, 1 ftt 20 kr.; 85-től végig, 1 ftt. — Zártsek 80 kr. — Földszinti bemenet 60 kr. — Karzat 20 kr. Páholyok és tamlaszekre előjegyeztetni lehet az előadás napjára *Jóó Károly* egytel karnagy lakásán. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Tekintve a nemes célt és a dalegylet bokros érdemeit, hissük, hogy ez az estély egyike lesz a legsikerültebbeknek.

— **Eljegyzés.** *Goldschmid József*, ki már évek óta mint *Cukermáster Ignác* üzletvezetője működik, a f. hó 4-én jegyet váltott *Reich Marika* kisaszonnyal *Reich Albert* kereskedő leányával *Sár-Szt-Lőrincen*, Tolna megye. Zavartalan boldogságot kívánunk a jegyespárnak.

— **Jótékony adományok.** *Szilágyi Sándor* gyűjtő ivén *Dékány János* lapkihordó 6 ftt 60 kr. jótékony adományt gyűjtött a táljai *Kossuth* templomra.

— **Árlejtés.** A szentesi ipartestület hivatala részére egy könyvszekrény elkészí-

tése végett az ipartestület hivatalos helyiségében, ma délután 3 órakor árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozókat ezennel meghívja az elnökség.

8. **A polgármestertől hitelesítve.** *G. a. y. a.* (Morvaország) Tekintetes úr: Tisztelettel tudatom önnek, hogy óhajtatás szives készségeggel teljesitem. Varrónó létemre ülo életmódot folytatván, már hosszabb idő óta gyomrom nagyon fáj, étvágyam elveszett s emésztési zavarok bántottak, de amidőn az ön svájci labdacsaiból egy dobozzal elfogyasztottam, azóta sokkal jobban vagyok, miert is ezennel szivesen nyilvánítom hálas köszönetemet. Hatalmas gyógyítorejü készítményét, minden hasonló bajokban szenvedőknek legmelegebben ajánlva, maradok háladatos lekötölettel: *Prohoska Emma*, varrónó. — Ez aláírás valódiságot bizonyítom: *Valenta* polgármester (P. H.) *G. a. y. a.* város polgármesterei hivatalától, *Brandt Richard* gyógyszerész svájci labdacsa (egy doboz ára 70 kr.) a gyógyszerárakban kaphatók, de meg kell nézni a védőjegyet, mely fehér kereszt vörös mezőben, s *Brandt Richard* névaláírását.

— **Magyar ember diadala Bécsben.** Budapesti levelezőnk a következőket írja: „Nem rég volt alkalom oda mutatni arra, hogy a magyar ember ha intelligenciával és erélyvel bír és nem fél a munkától: mily magas polcra képes emelkedni még hazajától távol is, és hogy Bécsben a legnagyobb és leghíresebb üzleti telepek egész sora magyarok kezében van. Nem mulasztatom el hazánkfiaink figyelmét ismét egy ily üzleti telepre felhívni, mely rövid 9 éves fennállása óta magához hódította Ausztria-Magyarországnak legelőkelőbb revoközönségét. Ez *Schleiferfeld* Ottó győri születésű hazánkfi, a nagy csaszárvarósnak ma már legelőkelőbb és legkeresettebb látszerésze, kinek díszes és megtekintésre érdemes üzleti telepe Bécsnek legelőkelőbb pontján, a Graben on a híres Péter-templom szomszédságában van. Simor hercegprímás, ki már évek hosszú sora óta nála felezi szükségleteit látszerészeti cikkekkben, legutóbbi látogatása alkalmával avval bucsuzott el *Schleiferfeldertől*, hogy „Valóban örülök, hogy az az üzlet, mely legjobban képes kielégíteni e cikkekből való szükségleteimet, magyar ember kezében van.”

De nemcsak ez az egyedüli kitétetés a mi hazánkfiat érte, mert előtekintve attól, hogy az intelligensebb polgári osztály csaknem kizárólag itt felezi szükségleteit, ez üzlet körülbelül 20 herceget (köztük több főherceget) és mintegy 200 főnémet számít vevői közé. *Schleiferfeld* kitünő gyakorlati tapasztalatait a külföldön szerezte. Kötőművésze, hogy 13-szor beutazta Európát és 7 évig volt a legnagyobb párisi látszerészeti ipartelepek egyikének munkatársa. Hazánkat már 16 évvel ezelőtt hagyta el, de azért maga előszeretettel és oly jól beszél magyarul, mintha mindig Debreczenben élt volna. Szállítója Bécs város hatóságának, a legtöbb vasutnak, az udvari könyvtárnak, számos tekintélyes intézetnek, és számos ezred tisztikarának, melyeknek az utolsó évben meglepő mennyiségű tábori lőtényt szállított. Legutóbb több oldalról történt felszólításnak engedve bevezette a részletfizetésekre való elautástást is biztos allásban levő egyének számára. Rendkívül fontos az a körülmény — és ezt különösen ajánlom a Bécsbe utazók figyelmébe — hogy üzletében mindazoknak a szemei, kiknek szemüvegére szükségük van, e célra készített és szabadalmazott készülékek által a legnagyobb pontossággal vizsgáltnak meg, az egy-egyének számára pedig, kik a vidéken laknak, egyszerű levélbeli megkeresésére a legzivesebben küld oly könnyűen érthető útmutatót, mely szerint a legnagyobb könnyűséggel választható ki a megfelelő üveg. *Schleiferfeld*, tekintve magyarországi vevőinek nagy számát, magyar levelezőt tart iródájában és így mindazoknak, kiknek szemüvegére és látszerészeti cikkekre szükségük van, csak azt ajánljuk, hogy ha Bécsbe utaznak, ne mulasszák el *Schleiferfeld* nek Graben 22. sz. alatti díszes berendezésű üzletét fel-

keresni, a kik azonban ezt nem tehetik, azok hozzák meg maguknak a legújabb és érdekes képes ábragyűjteményt, melyet ingyen és bérmentve kaphatnak meg.

Irodalom.

„A Hét” legújabb, 18-ik száma egy sportcikkekkel kezdődik. A Hét egyik névtelenje írta, de nem igen emlékeztünk, hogy magyar nyelven valaha ilyen fényes, eszmegazdag és poessissel telített sportcikket olvastunk volna, mint ez. Voltaképpen nem is a sportról, de arról a három szenátorról szól, mely a lóversenyek látogatóját mámorba ejti: a szép asszonyok látása, a játék és a ló. Ez az egy cikk magában fényessé teszi a számot, ha nem követné is az érdekesnél érdekesebb cikkek sorozata. Ott van mindjárt mellette egy szintén nagyhatású közlemény „A kolozsvári társaságról”, egy pompás rajz Brassai bácsiról Petelei István tollából. Novellák Eötvös Károlytól, Thuránszky Dráveky Jüniától, versek Komócsy Józseftől, Incedy Lászlótól, tanulmány Irmei Ferentől, stb. A címlapot 91 éves ősz tudósunk, Brassai Sámuel képe díszíti. Kiss József lapja a legműveltebb, legdíszítőbb hetilapunk és minden újabb száma egy újabb meglepetés.

„A Hét” előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Előfizetési pénzek „A Hét” kiadóhivatalába: Magyar Tudományos Akadémia palota Budapestre, küldendők.

A míg él, barátja marad a „Képes Családi Lapok” című szépirodalmi, ismeretterjesztő, képes hetilapunk, a ki gazdag tartalmával, gyönyörű képeivel megismerkedett. E lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koronautca 20. sz.) melyhez az előfizetéseket legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívántra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg: Egy szép hűtlen. (Eredeti regény a „Képes Családi Lapok” számára. Folytatás.) Tolnai Lajostól. — A multról. (Költemény) Dengi Jánostól. — Képes könyv képek nélkül. Dan nyelven írta: Andersen J. K. Volapükből fordította: Madarassy Pál. (Folytatás és vége.) — A hetvenes évek irodalma. (Mikszáth Kálmán) Tolnai Lajostól. — Temessetek majd el... (Költemény.) Holosnay Iréntől. — A sorsildőzőt család. (Regény az életből. Folytatás.) Palotai Ákostól. — A szárnys koponya. (Elbeszélés. Folytatás.) Angolból fordította: K. Benicsy Irma. Mindenféle. A hét tükre. (Csevegés.) Anteusztól. — Képeinkhez. Irodalom. Hymen.

Képeink: Orbán Balázs. — Madarassy Pál arcképe. — A virágkiállításban. — Az álmos könyv. — Az első bevásárlás.

Regény-melléklet: A válóperek háza. (Surrenden Court.) Írta: Quida. Angolból fordította: Kainicki G. M. (33—49. oldalig). Melléklet: „Hölgyek Lapja.” (Divatképekkel.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdászati üzleti értesítés.

Szentes, 1890. május 10.

Néhány nap múlva elkövetkezik az idő, mikor kalászos vetésének fejüket kez-

dik kihányói, és amily gyönyörrel tekint végig a gazda egészséges, zöldszínű vetésün, oly aggodalom fogja el másrésztől, hogy egy nap, vagy egy óra nem fogja-e fönkre tenni szorgalmas munkájának gyümölcsét. Ennyi búzavetés és ilyen nagyszerű, alig díszítette még egy-egy évben határunkat és ha ez sikerül, óriási termést kaphatunk.

Az üzlet tartósan lanya és az egész piaci forgalom csak helyi szükségletre szorul.

Arak következők:
Régi búza 78—79 klós 8 frt, 8 frt 10 kr. Tavalyi termés minőség szerint 7 frt 40 kr., 7 frt 70 kr. mmként.
Arpa köbfe 4 frt 60 kr.
Kukorica köbfe 4 frt 20 kr.
Zab köbfe 4 frt.
Szalonna mm. 40 frt.

Nyilttér.

Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság.

Teljesen befizetett 1 millió frt alaptőkével, elvállal:

jégbiztosításokat
a legolcsóbban és a legelőzékenyebb módon. Hat évi biztosításnál 1 évben ingyen biztosít.

Nem csinál semmiféle nehezítő felvételeket, mint azon egyesbiztosító társulatok, melyek egyuttal a tüzbiztosítás megkötését is követelik.

Az előforduló károkat gyorsan és előzékenyen becsüti meg saját közege által.

Felvilágosításokkal készségesen szolgálnak: az igazgatóság Budapestén. **Gizella-tér 7.**, az Assicurazioni Generali házában, valamint vidéken: összes fő- és alügynökségei, melyek az Assicurazioni Generali ügynökségénél vannak. 3—3

Vasúti menetrend.

(Pusztá-Tenyő—Kun-Szent-Márton—Szentes között.)

Érvényes 1889. június 1-től.

Szentes—Szolnok.

Szentes	indul	5 o. 36 p.	éjjel,	12 o. 03 p.	d. u.
Tóke	érkezik	6 o. 13 p.	éjjel,	12 o. 40 p.	d. u.
Ksz.-Márton	"	6 o. 58 p.	d. e.,	1 o. 29 p.	d. u.
P.-Homok	"	7 o. 37 p.	d. e.,	1 o. 52 p.	d. u.
T.-Földvár	"	8 o. 05 p.	d. e.,	2 o. 17 p.	d. u.
Martfű	"	8 o. 28 p.	d. e.,	2 o. 37 p.	d. u.
Kengyel	"	9 o. 04 p.	d. e.,	3 o. 12 p.	d. e.
P.-Tenyő	"	9 o. 31 p.	d. e.,	3 o. 31 p.	d. u.
Szajol	"	9 o. 52 p.	d. e.,	3 o. 51 p.	d. u.
Szolnok	"	10 o. 30 p.	d. e.,	4 o. 55 p.	d. u.
Budapestre érke.	"	1 o. 55 p.	d. e.,	8 o. 15 p.	éjjel.

Szolnok Szentes.

Budapestről indul	9 o. 30 p.	éjjel,	8 o. 20 p.	d. e.
Szolnok	3 o. 26 p.	éjjel,	11 o. 50 p.	d. e.
Szajol érkezik	4 o. 55 p.	éjjel,	12 o. 22 p.	d. e.
P.-Tenyő	4 o. 31 p.	éjjel,	12 o. 44 p.	d. u.
Kengyel	4 o. 59 p.	éjjel,	1 o. 12 p.	d. u.
T.-Földvár	5 o. 30 p.	éjjel,	1 o. 40 p.	d. u.
Martfű	6 o. 02 p.	d. e.,	2 o. 12 p.	d. u.
Ksz.-Márton	6 o. 15 p.	d. e.,	2 o. 25 p.	d. u.
Homok	7 o. 00 p.	d. e.,	3 o. 08 p.	d. u.
Tóke	8 o. — p.	d. e.,	3 o. 38 p.	d. u.
Szentes	8 o. 34 p.	d. e.,	4 o. 11 p.	d. u.

A csongrádi felegházi h. e. vasút menetrendje.
Érvényes 1888. szept. 16-ától.

Szeged—Csongrád.

Szegedről indul 11 o. 9 perc d. e., 2 o. 18 perc d. u.
Felegházáról 12 o. 15 perc d. e., 3 o. 40 perc d. u.
K.K. Szállásról 12 o. 48 perc d. u., 6 o. 12 perc este
Csongrádra érke. 1 o. 11 perc d. u. 7 o. 03 perc este

Csongrád—Szeged.

Csongrádról indul 9 o. délelőtt, 2 o. 15 perc d. u.
Kiskun-Szállásról 9 o. 52 perc d. e., 3 o. 1 perc d. u.
Felegházáról 10 o. 29 perc d. e., 3 o. 36 perc d. u.
Szegedre érkezik 1 o. 05 perc d. e. és 5 o. 59 perc d. u.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Mátéffy Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfalvi Lajos.**

1103. a. §. 890.

Hirdetmény.

Az 1890. évi földadó kivétési lajstrom alólról hivatalnál f. évi május hó 11—18-ig, 8 napon át oly felhívással tétetik ki közszemlére, hogy érdekelt felek jelzett időben megtekinthetik s netán felszólamlásait a városi adóhivatalnál benyújthatják.

Városi adóhivatal.

Szentes, 1890. május 7.

TÓTH KÁLMÁN,
adóügyi tanácsnok.

Haszonbérbeadó földbirtok.

Janicsek Józsefné, előbb Vosits Ferencné, úrnő fábiáni birtoka, hosszabb időre haszonbérbe kiadandó. — Értekezni lehet Kiss Zsigmond szentesi ügyvéd úrral.

Dreher Antal-féle kiveteli palacksör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy DREHER ANTAL Kőbánya.

Csakis teljesen leülepedett, tehát tükröztesztá kiveteli sör szűkülésére, folyton friss üveg-
töltésben, a minőség hamisítatlan volta mellett
kezeség vállaltatik.

Nagybani fogasztóknak jelentékeny aranydíj.

Árjegyzék mindenfelé ingyen és bérmentve.

Mintán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyönggőbb minőségű sörök „Dreher Antal kiveteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-antali kiveteli sör fogasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegcséket, melyen a **Dietch és Gottschlig** név okvetlen kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk. 6-2

Berczeli Dánielnek

a nyomáson (Weil-féle fakeskedés köz-
zélében) 4 és fél hold hereföldje
nyári használatra kiadó. Értekez-
hetni a tulajdonossal I. t. 155 sz. a'att.

Ifj. Zsoldos Ferencnek

A kispiacon levő házában egy jól be-
rendezett s jégveremmel ellátott mé-
szárszéke haszon bérbe adandó. Érte-
kezhetni a tulajdonosnál.

Járdatégla gyalog- és kocsitűt burkolásra
10 évi jótállás mellett is kapható **ZSOL-
DOS FERENCZ** téglagyárában.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztítószer.

A fogak szépsége | **Uj amerikai**
GLYCERIN-FOG-CREME
(orvosrendőrlleg megvizsgálva)

KALODONT SARG F. A. FIA
és TÁRSA

cs. kir. udv. szállító Bécsben.
Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.
Darabja 35 kr.
Szentesen kapható id. Várady Lajos gyógyszerárban.

Vizsgáljátok meg mindent s a legjobbat válasszátok.

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványokkal kitüntetett készítmények:

Dr. Miller mohaövényedve, megelőző hatású köbögés, rekedtség, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümó és egyáltalán a légzőszervek minden gyulladásánál. Tegyeiben gyermekek és felnőttek számára. Egy téglő ára 50 kr.

Dr. Miller görs avóbalzsama. Ezen balzsam célszerűt és ajánlatos gyomorfájás és gyomorzörög, gyomorhurut, gyomoridaganat, hányás, hasmenés, lufitörvések esetében. Kolkás fájdalomaknál az eredmény csaknem rögtön. Továbbá minden hosszadalmas és kimerítő betegség után, amennyiben az emésztést nagyban előmozdítja. Ezen kitűnő szernek különösen fáthelyen egyetlen háztartásban sem kellene hiányoznia. Egy üveg ára 1 ft 50 kr. Fél üveg 30 kr. o. e.

MILLER tyukszem-balzsama.

Csalhatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas bőrkeményedések ellen.

Ritímó hatású folytán ezen szer napról-napra növekvő keresletnek és elterjedésnek örvend.

Nemalán előforduló hatás nélkül utazásoktól való megóvás végett kéretik mindenki, eskik Miller tyukszem-balzsamát kérni.

Ára egy skatulyában levő üvegesnek használati utasítással együtt 60 kr. o. érték.

Szentesen valódián kaphatók:

ROBBERER GABRIEL, fűszerkereskedő úrnál.

Zöld-takarmány-szeccsa-sajtó.

Blunt-féle szabadalom mindenféle takarmánynemek eltartására, azaz, hogy a takarmány éles zöld eltartása, legyen az gyepű, here, csalamádé, repálevél stb.

képezi a jelenkor legkiválóbb találmányát, bizonyítja a gyakorlat az egy- és mezőgazdaságnak ez nyújtja a legnagyobb nyereséget bizonyítja az általunk elárúsított e uemő gépek sokasága valamint számos, kitűnő elismerő levél és bizonyítvány, melyek hatásuktól és meggondoltságú előkelőségeiktől nyertünk.

Használati utasítások, melyek biztos sikerről beszélnek, valamint prospektus elismerőlevelek és bizonyítványok díjmentesen küldetnek:

Ph. Mayfarth és társa gazdassági gépgyára **Bécs, II.,** Tabornstrasse 76.
Frankfurt a. M. és Berlin N.

az önműködő és állandó nyomást gyakorló emeltyű-sajtó, Blunt-szabadalom ki-zárólagosan jogosított gyárossal.

700

Nem kell elmulasztani a takarmányt, különösen pedig a

repálevélet

gondolni, mert az utolsó évek kísérletei, egybehangozó az bizonyították, hogy a repálevél

kitűnő

téltakarmányt

Főnyeremény esetleg	Szerencse-jelentés.	A nyereményeket az állam biztosítja.
500.000 márká.		
4-2 Meghívás a nyeresemény eshetőségében való részvételre,		
a Hamburg által biztosított nagy penzorsorsolásban, amelynek		
9 millió 553,005 márká multhatatlan nyeresemnyre esik.		
Ez előzős penzorsorsolás nyeresemnyel, melynek természetű csak 100,000 sorsjegy van kibocsátva, a következők:		
A legnagyobb nyeresemény esetleg 500.000 m.		
Főnyerem. 500.000 m.	56 nyer. á 5 ezer m.	
nyerem. á 200 ezer m.	306 " á 3 ezer "	
" " á 100 ezer "	208 " á 2 ezer "	
" " á 75 ezer "	6 " á 1500 "	
" " á 70 ezer "	606 " á 1000 "	
" " á 65 ezer "	1660 " á 500 "	
" " á 60 ezer "	27 " á 300 "	
" " á 55 ezer "	120 " á 200 és 150 m.	
" " á 50 ezer "	309-0 " á 148 m.	
" " á 40 ezer "	7904 " á 127.100-94 m.	
" " á 30 ezer "	3013 " á 57.40-29 m.	
" " á 15 ezer "	összesen 50.000 nyer.	
26 " á 10 ezer "		

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ
MAGYARORSZÁG, PÁRANYAMEGYE.

Fürdőidény: május hó 1-től szeptember hó 30-ig.

Az osztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag legmelegebb és legerősebb kénforrása a legsikeresebb eredmények által hírnevét már megállapította, amit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 64 C. fokú természetes ártzi kénforrások kitűnő gyógyítási hatással bírnak *csúszás, köcsvény, görvélly, idült bőrkütegekre aranyér, női bántalmakra, fejemzési hiányok, sebcsépek, dagadtok, higanyos gyöggyszerek által okozott mérgezőcskre, torábbá máj, lép, általában mirigy dagadtokra, néhéz hallás, idült szemhajok s ivarszerű bántalmak ellen.*

Figyelemre méltó üdonságnál jelezhető, hogy közelebb egy díszes svájci modorban épült *küélház és ételld,* összekötve a fürdőszállóddal fedett eszandékkal — áll a t. c. közönséges kényelmes használatára.

Az utazásra ajánlható Budapest-pécsi vasút, déli vasut, Budapest-Kanizsa-batcsi vonalon állomás: *Pécs,* alföldi vasut Eszéken át Villányig, Mohács-pécsi vasut állomás: *Villány.*

Posta és távirda állomás.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújtanak *Dr. Heller József* rendelő fürdőorvos és a fürdőbérld *Blümel Ferencz.*

Harkány, 1890. évi május hóban.

Harkányi gyógyfürdő. 6-2. A fürdőigazgatóság. Harkányi gyógyfürdő.

nyeremény rövid hónap alatt, 7 ékklásban bizonyosan kisorsollatik.

Az I-50 osztályú főnyeremény 50 ezer Márka, mely a II-60 osztályban 55 ezer, a III-60 osztályban 60 ezer, a IV-60 osztályban 65 ezer, a V-60 osztályban 70 ezer, a VI-60 osztályban 75 ezer, a VII-60 osztályban 80 ezer, a főnyereményben 300 ezer és esetleg 500 ezer, márkán emelkedik.

Az első nyeresemény sorsolásánál, mely hivatalosan van megállapítva: egy egész eredeti sorsjegy csak 6 Márka 3 ft 50 kr. egy fél eredeti sorsjegy csak 3 Márka 1 ft 75 kr. egy negyed eredeti sorsjegy csak 1 1/2 Márka 1 ft 68 kr. és ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott igorvények) az állami címmel ellátott sorsolási terv mellékletével, az értekek borsolástesttel beküldése után meg a legvalószínűbb esze vidékre is szétküldetnek.

A részvevők mindenki, közvetlen a házús megtörténe után, minden felszólamlás nélkül kapja meg tolem a hivatalos sorsolási zást jegyzetét.

Allamcímremler ellátott sorsolási tervet, mely a 7 osztályba osztott nyeresemények betétét és beosztását tünteti fel, előre díjmentesen küldök.

A nyeresemények befizetését és szétküldését közvetlen az érdekelteknek magam eszközöm a legnagyobb pontossággal és a legszigorubb titoktartás mellett.

Megrendelések egyszerűen postalapvanyrral vagy ajánlott levelelben eszközölhetök.

A közel álló hazusra való tekintettel tehát, a megbízásokat azonnal és legkezsőbb a f. év május 20-ig egész bizalommal intézendők

Sámuel Heckscher sen, bank- és váltóüzletelezh Hamburgban.

Gyuricsoska Péternek az alsó réten egy részlet heréfordje nyári használatra kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal IV. tized 571. sz. a.

Máriazelli gyomor cseppek
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védlegr.

Ovat! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok helyen hamisítottak s hamisítottak s ezért valódiak gyanúsítanak azok igazításnak el, melyek levegő, egy vörös- s fehérvagygyal ellátott papírba van csomagolva, melyek mellékelt használati utasítván az is fel van tüntetve, hogy melyik hamisított s melyik valódi. A hamisítottak az a Kremserben, Gmück H. konyvnyomdáiban nyomtatottak, az a Kremserben és székelyek ellen, ezek az a legjobb hatásközök, melyek bizonyítottan hatásosak és sikeresen képesek hamisításnak, tehát ezek vetelenül is vicszarni kell a fehérvagygyal s a vörös- s fehérvagygyal, Kremseri gyógyszer: nevük látrásra, melyek minden eredeti dobozban láthatók. Egy doboz ára 30 Kr., egy tekercs 6 dobozban 1 ft. A penzú Város Lajos úra. A tekercs 1 ft. 20 Kr., 2 tekercs 1 ft. 20 Kr., 3 tekercs 1 ft. 20 Kr. ért. csomagolás és postahár mentesen küldetnek meg.

Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdaocok nem titkos szernek, gyógyható anyaguktól összetétel minden használati utasítván fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdaocok kaphatók Szentesen: Podhárszky Ferencz úr a „Mógrádo”-hoz Várogy Lajos úra. Rajnánál: Dr. G. Várogy Lajos úr. „Angyal”-számszámú gyógyszerüzletében. Kunszentmártonban: Szilárdy Károly dr. gyógyszerüzletében. Ócskánban: Pálózy Lajos dr. gyógyszerüzletében.

LISZT!

Korpás-, szitált- és finom fehér liszt. házhoz szállítva, mindenkor a legolcsóbb min-árák mellett kapható alföldi I. tized 306. szám alatti házának boldhelyiségében, valamint tula kurcaigözmalmban.

SONNENFELD SÁMUEL.

AL

Az kétségfelt, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziszser meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kis írtatban még bizonyították is talánunk ára névze, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulást állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadó-üztezte Lipseben ingyen megküldi.

Hazánk legkitünőbb savanyúvize a

Mohai STEFANIA Forrás

Tiszta, igen szénsavdús, kellemes ízű és olcsó.

Borral vegyítve a pezsgőhöz hasonló italt szolgáltat.

Elismert kitünő gyógyhatással bír a lélegzési-, emésztési- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál, a gyermek görvély- és angol kórjauál.

Főraktár: BURJÁN JÓZSEF úrnál.

5-5

A Szentlél-ARATÓ (Flauten-Úrszög)
Domi. MAUELOUNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái
Fogvize, Fogpora és Fogpastája

2 arany érem: Páris 1846, London 1864
A legmagasabb kiutestések
Feltalálattól 1373 ik évén BOURSAUD Péter sz prior által.

« A főtisztelendő lelkész úr atyák fogvizének használatát, tapasztalték oly nagy céppet vizbe véve, megalkalmozza te gyógyítja a fogak odvasását melyeknek felérveget és szilárdabbá állvoának, a mennyiben a fogakat erősíti teljesen egészen-gesse váltogatja. »

« Szolgálatot tesznek tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi és gyakorlati készítményre figyelmeztetik, melyek a legjobb gyógyszert és a legfárasztó elem egyaránt öccsere képezik. »

A ház megalapított 1807 ben.
Vendőgynök: **SEGUIN** 106 & 108, rue Croix-de-Segreŷ BORDEAUX

Gazdálkodók figyelmébe!

A közelgő jégbiztosítási idény alkalmából van szerencsém felhívni a nagyérdemű gazdaközönség becses figyelmét az általam képviselt: **Magyar Francia Biztosító Részvénytársaság-nál** leendő

jégkár elleni

biztosításra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN JAKAB,
főgynök.

3-3

Nádeladás.

Halasz Szabó Ferencnek nádja van eladó. Értekezhetni a tulajdonossal II. 146 házszám.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért műve dr. Müller egészségügyi tanácsosnak:

a meglazult ideg- és férfierőről.

Portomentesen, borítékba zárva 60 kr. értékű postabélyeg vételle után szétküldi:

Bendt Eduard, Braunschweigban.

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és helyviszabályozó társulat kunszentmárton-mindszenti szakaszának gátjain a lucerna kaszáló és fűtermés a helyszínen, 200 méteres szakaszokban, nyilvános árverés mellett a legtöbbet ígérőnek, azonnal leendő készpénzfizetés mellett, f. évi május hó 12, 13 és 14-ik napjain bizottságilag haszonbérbe fog adatni. Az eladás sorrendje a következő:

- 1) Május hó 12-én, hétfőn reggel 9 óraker a szegfű csárdánál kezdve, délig a kurcatorkolati őrházig; délután 2 óraker folytatva, a szegvári határig.
- 2) Május hó 13-án, az öcsödi határnál kezdve, délig a tűzkövesi őrházig; délután 2 óraker ezen őrháztól a teési magas partig terjedő gátszakaszon.
- 3) Május hó 14-én, azaz szerdán délután 3 óraker, a szegvári határnál kezdve, onnan a kucori őrházig.

Bérleni szándékozók ezen árverésre azzal hitvatnak meg, hogy az árverés a váltott szakaszokon egész évi kaszálásra terjed ki, magtermelés kizárásával.

Szentesen, 1890. május 5-én.
Sima Ferenc,
szakasz igazgató.

2-2

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS.

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemzve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vevői összetétele, kevés szabad, de gazdag, felir kötött szénsavtartalma kiváló hatásuak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadszénsvav csekélyebb jelenléte megőrja a betegét a káros, sőt vesztefelmes izgatasól, elleiben a feleg kötött szénsav gazdagsága a gyólyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételé: eszközi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnye is, hogy a h-i szabadszénsvavtartalom an erősebb ásványvízek, mint a **seltersi-zeichenbergi** **tüdőbántalmakban**, különösen **tüdővérzéseknél** ár nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtauk.

Görbésdort. Dan a Margit-víz otthonosk vály. — Orvosi tekintélyesek Budapest: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Pógr, Dr. Kéty, Dr. Baróás; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek,** stb., a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **léggző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

práservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-, Flume- és hazánkban a KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.

Kizárólagos főraktár

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

cs. és k. és szerb k. udv. ásványvíz-szállítóvállalat, Budapest.